

власних можливостей та інші внутрішні фактори також можуть посилити комплекс гандикапу.

Важливо враховувати, що ці проблеми не виникають з інвалідністю самі по собі, а є результатом соціальної взаємодії, стереотипів та стигми, які існують в суспільстві. Комплекс гандикапу може міцніти через дискримінацію, обмеження доступу до рівних можливостей та неповну соціальну інтеграцію здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел:

1. Арц О. В. Поняття симптомокомплексу гандикапу у психології інвалідності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія.* Том 32 (71). №1. 2021. URL : https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/1_2021/3.pdf (дата звернення: 21.04.2023)

2. Ставицький О. О. Психологія гандикапізму: монографія. Рівне: Принт Хаус. 2011. 376 с.

*Карина Устенко,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 231 Соціальна робота.
Соціальна педагогіка. Практична психологія,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)*

Науковий керівник: **Наталія Отрощенко,**
*кандидатка педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки,
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»(м. Полтава)*

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У ДИТЯЧІЙ ШКОЛІ МИСТЕЦТВ

Постановка проблеми. Відкриті, дружні стосунки – джерело натхнення, стимул подолання труднощів, те, що дає почуття задоволення й розуміння того, що зусилля не були марними. Взаєморозуміння й відкритість – підґрунтя рівноправних, безконфліктних стосунків.

Наразі мистецтво стає одним із засобів самореалізації особистості та способом вирішення життєвих труднощів сучасної людини. Його роль у вихованні підростаючого покоління неухильно зростає, оскільки протидіяти явищам бездуховності, аморальності можна лише шляхом формування усвідомлення важливості та пріоритету загальнолюдських цінностей, вдосконалення творчого потенціалу, прагнення до пізнання.

Виклад основного матеріалу. Характерна риса справжньої дитячої школи мистецтв – це сприятливий клімат, що визначає ставлення вчителів і дітей до всього, що відбувається, як до особисто значущого, важливого і цікавого. І якщо необхідність спілкування збігається з бажанням і вмінням підтримувати добрі стосунки, то в колективі поступово складається позитивний психологічний клімат, а також благодатні умови для подальшого розвитку і вдосконалення особистості. Учнівський колектив є могутнім засобом формування особистості, але лише тоді, коли клімат в ньому сприятливий та безконфліктний.

Сприятливий соціально-психологічний клімат є одним з вирішальних чинників успішної життєдіяльності людини в усіх сферах суспільних відносин, найважливіша умова удосконалювання способу життя і формування особистості.

Одним з перших зміст соціально-психологічного клімату розкрив відомий вчений В. Шепель. На його думку, соціально-психологічний клімат – це емоційне забарвлення психологічних зв'язків членів колективу, що виникає на основі їх близькості, симпатії, збігу характерів, інтересів, схильностей. Б. Паригін зазначає, що соціально-психологічний клімат – один із вирішальних чинників успішної діяльності людини в усіх сферах життя суспільства [1, с. 5].

Також соціально-психологічний клімат у своїх дослідженнях висвітлює низка авторів, серед яких: Р. Шакуров, В. Дворецька, Л. Карамушка, Є. Кайлюк, Є. Жаріков, А. Русалінова.

Змістова характеристика соціально-психологічного клімату пов'язана, як правило, з самопочуттям дитини в колективі (настроєм, задоволенням, психологічним комфортом). Коли самопочуття підростаючого покоління переноситься на їх відношення до начання, виховання та інших членів колективу, на міжособистісні відносини, тоді складається соціально-психологічний клімат. Саме в такому аспекті розглядають психологічний клімат Б. Паригін, К. Платонов, Г. Моченок.

Найбільш повне визначення соціально-психологічний клімату, на нашу думку, дає вчений В. Кноринг. Він розуміє під соціально-психологічним кліматом якісну сторону міжособистісних стосунків, яка проявляється у вигляді сукупності психологічних умов, що сприяють або перешкоджають спільній продуктивній діяльності й всебічному розвитку особистості у групі [2, с. 10].

Соціально-психологічний клімат характеризується насамперед особливостями взаємин у групі, під якими розуміють обмін діяльністю, інформацією, спілкуванням.

Спільна діяльність людей в організації в свою чергу регулюється на трьох рівнях взаємодії:

- 1) соціальна взаємодія – спирається на формалізовані взаємини, зумовлені правовими, економічними й соціальними нормами;
- 2) соціально-психологічна взаємодія – це взаємини між людьми в процесі спільної діяльності;
- 3) психологічна взаємодія – це рівень міжособистісного спілкування, що спирається переважно на емоційно-почуттєву сферу.

Переконані, що гармонійний розвиток творчої особистості в межах дитячої школи мистецтв відбуватиметься за умови створення сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі дитячої школи мистецтв.

Висновки. Таким чином, зважаючи на беззаперечну актуальність розглянутої проблеми, перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у розробці соціально-педагогічного проекту щодо покращення соціально-психологічного клімату в дитячій школі мистецтв.

Список використаних джерел:

1. Моченов Г. В., Ночевник А. М. Конфліктні ситуації й організаційні структури колективу. Тернопіль. 1993. 123 с.
2. Богомолотьцев А. Социально-психологический климат коллектива: понятие и методы анализа. *Менеджмент*. 2004. № 8. С. 19-25.